

דף כט.

עין משפט א.

הרמב"ם הל' בכורות פ"ג ה"ז

עין בסעיף הקודם

שו"ע יו"ד סימן שיב ס"א

עין לעיל דף כח: עין משפט ה

עין משפט א.

הרמב"ם הל' פנהדרין פכ"ג ה"ה

כָּל דֵּינָן שְׁנוּטֵל ה' שְׁכָרוֹ לְדוֹן דֵּינָיו בְּטָלִים. וְהוּא שְׁלֵא
יְהִי שְׁכָר הַנֶּכֶר. אֲבָל אִם הָיָה עוֹסֵק בְּמִלְאֲכָתוֹ וּבָאוּ
לְפָנָיו שְׁנַיִם לְדִין וְאָמַר לָהֶן תָּנוּ לִי מִי שְׁיַעֲשֶׂה תַחְתִּי עַד
שְׂאֲדוֹן לָכֶם אוֹ תָנוּ לִי שְׁכָר בְּטָלְתִּי הָרִי זֶה מִתָּר. וְהוּא

ה. כסף משנה: כל דיין שנוטל וכו'. משנה בבכורות פ"ד (דף כ"ד) וכתב הר"ן בסוף
האיש מקדש דמדתנן דיניו בטלים ולא תנן דינו בטל משמע דלאו אותו הדין שידוע
שנוטל בו שכר הוא בלבד שבטל אלא כל דיניו שדן פסולים אלא א"כ ידוע שלא נטל בהם
שכר: אבל אם וכו'. פ' שני דיני גזירות (דף ק"ה) עובדא דקרנא הוה שקיל איסתרא מזכאי
ואיסתרא מחייב ודאין להו דינא והיכי עביד הכי והא כתיב ושוחד לא תקח וכ"ת ה"מ
היכא דלא שקיל מתרווייהו דילמא אתי לאצלווי דינא קרנא כיון דשקיל מתרווייהו לא אתי
לאצלווי דינא וכו' והא תניא ושוחד לא תקח וכו' אפילו לזכות את הזכאי ולחייב את החייב
ומשני ה"מ דשקיל בתורת שוחד קרנא בתורת אגרא הוה שקיל ובתורת אגרא מי שרי והתנן
הנוטל שכר לדון דיניו בטלים ה"מ אגר דינא קרנא אגר בטלה הוה שקיל והדר פריך ואגר
בטלה מי שרי ומסיק קרנא בטלה דמוכח הוה שקיל דהוה תהי באמברא דחמרא ויהבי ליה
זוזא משמע דאפי' שכר בטלה דמוכח כל שנוטל מזה יותר מזה א"נ שקיל בשוה אי הוה
בתורת שוחד או בתורת שכר בטלה דלא מוכח אסור ולא שרי אלא דשקיל מתרווייהו בשוה
שכר בטלה דמוכח ונתבררו דברי רבינו. ומה שכתב זה בפני זה נראה דדייק ליה מדאמרינן
התם רב הונא הוה אמר להו הבו לי גברא דדלי בחריקאי פירוש במקומי משמע שעם
שניהם היה מדבר ועוד שאם נוטל זה שלא בפני זה יחשוב חבירו שנתן לו יותר או הנותן
עצמו יחשוב שלא נטל רק ממנו ויחשדהו שנוטל שוחד:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

שִׁיְהִיָּה הַדָּבָר נֶכֶר שֶׁהוּא שְׂכָר הַבְּטָלָה בְּלִבָּד וְלֹא יוֹתֵר.
וַיִּטַּל מִשְׁנֵיהֶם בְּשָׁוָה זֶה בְּפָנָי זֶה. כְּגוֹן זֶה מִתָּר:

שׁו"ע חו"מ סימן ט ס"ה

ה. הנוטל שכר לדון ט דיניו בטלים אפי' בדינים אחרים, עד שיוודע
' שלא נטל שכר באותו דין, ומ"מ שכר כ בטלה מותר והוא שיקבל
משניהם בשווה.

עין משפט ג. שׁו"ע חו"מ סימן לד פ"ה

יח. כט. הבזויים פסולים לעדות והם האנשים ההולכים ל ואוכלים בשוק

ט. ממשנה בכורות דף כ"ט ע"א וכן דיקדק הר"ן בסוף פ"ב דקידושין מדתנן "דיניו" בלשון
רבים בטלים ולא נקטו דינו, ודוקא הדינים משנודע שנטל אבל לפני כן יש לו חזקת
כשרות, פ"ת ס"ק י'.

י. הגם שבעבר עבירה דיניו בטלים עד שיעשה תשובה ג"כ, כאן כיון שלא עבר על לאו
אלא משום קנס חכמים לא בעינן גם תשובה, כ"כ המהר"ם פאדווה בסמ"ע. ובנטל
שכר שנפסל אין דיינים אחרים נפסלו מפני צירופו, פ"ת ס"ק י'.

כ. והוא שניכר לכל כגון שיש לו מלאכה ידועה לעשות בשעת הדין ואומר לבעלי הדין
תנו לי שכר בטלה ממלאכתי, ואז לוקח מהם בשוה משניהם. והש"ך כתב שיקח
משניהם זה בפני זה ועיין שם הטעם, ואם הדיין אמר תנו לי שכר בטלה שמא יזדמן לי
סחורה או סרסרות במלאכה שאינה ידועה אסור לו לקחת גם שכר בטלה. והש"ך כתב
בשם הב"ח דשכר בפשרה שרי אם הוא בעל מלאכה אפי' שאינו מתעסק כעת שרי בדיעבד,
עיין בש"ך ס"ק ז'. ודין חשיב מלאכה, שצריך הוא לכתוב טענות ופס"ד - ואם לא אמר
הדיין לפני כן שיש לו שכר בטלה ממלאכתו אינו נותן לו אלא שכר כפועל בטל, כמו
במשיב אבידה כ"כ הסמ"ע והנתיבות, והט"ז כתב דגם שכר כפועל בטל פטור דיכול לומר
לו, הייתי הולך לדיין אחר, והקצות כתב כהסמ"ע. ולפי דברי הש"ך צריכים הדיינים
הנוטלים שכר מבעלי הדין שיאמרו שנוטלים בשביל פשרה, ועיין בספר פעמוני זהב
(אנקאווה).

ל. ואינם מקפידים על הבושת. ומה שכתוב בירושלמי מעשרות פ"ג שאין שבח לתלמיד
לאכול בשוק דמשמע דלא נפסל בזה, והביאו התוס' שם בקידושין, מפרש הרמב"ם
דאיירי שם בשוק שאין בו רוב עם. כ"כ הב"י והכ"מ ע"ש.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

בפני כל העם, או שהם ערומים בשוק בעת מלאכתם, וכל אלו אין הם מקפידין על עדות שקר. ^מ וה"ה מקבלי צדקה מן העכו"ם בפרהסיא אע"פ שאפשר להם שיתפרנסו בצינעא.

ל. כל מי שנוטל ^ב שכר להעיד עדותו בטלה, כמו הנוטל שכר לדון, ואינן צריכים הכרזה. ואם החזיר הממון דינו ועדותיו קיימין, שאין זה כשאר הפסולים שצריכים הכרזה ותשובה, אלא ^ב קנס שקנסו אותו חז"ל שיתבטלו מעשיו. וכל מה שאדם מעיד בגלל יראה או יסורין אין בו ממש.

לא. דיין שדן כבר, ובא הבע"ד ליתן לו מתנה על שהפך בזכותו, ^ע אסור לו לקבלו.

עין משפט ד. הרמב"ם הל' פרה אדומה פ"ז ה"ב

הַשְּׂכָר פְּסוּל בְּקִדּוֹשׁ וּבִהְיֵיהָ ^ב וְאִינוּ פּוֹסֵל בְּמַלְוֵי. כִּי־צַד. הַנוֹטֵל שְׂכָרוֹ לְקַדֵּשׁ מִי חֲטָאת אוּ לְהִזוֹת מֵהֶן הָרִי אוֹתָן

מ. מימרא דרב נחמן בסנהדרין דף כ"ו ע"ב. שמבזים עצמם ואינם חוששין וכל אלו פסולים מדבריהם.

נ. משנה בכורות כ"ט. וכל זה בעדים שכבר ראו המעשה דמחוייבים להעיד ע"פ הדין, וכמו שאדם חייב לדון בין אדם לחבירו, אבל מי שאינו מחוייב להעיד שעדיין לא ראה המעשה, ונוטל שכר לילך לראות הענין שיהיה עד, מותר. כ"כ הב"י בסי' כ"ח בשם הרשב"א.

והוא שנוטל מב' צדדים אבל מצד אחד פסול משום נוגע. כ"כ בנתיבות ס"ק כ"א. אם לא שנוטל רק שכר בטלה דמוכח.

ס. כ"כ הר"ן בסוף פ' האיש מקדש. כי כל המצוות צריכין להיות בחינם. וכתב בנתיבות דדוקא שנוטל מב' צדדים מועלת החזרה אבל כשנוטל רק מצד אחד פסול מטעם נוגע, ואפי' החזיר השכר אחר שהעיד פסול.

ע. כך משמע מהאשר"י בסוף פ' זה בורר. דהוי שוחד מאוחר וכמו ריבית מאוחרת דמבואר בב"מ ע"ה, דאסור.

פ. כסף משנה: השכר פוסל בקידוש ובהזייה. משנה פרק עד כמה (דף כ"ט) הנוטל שכרו להזות ולקדש [מי חטאת] מימיו מי מערה ואפרו אפר מקלה: ומה שכתב אבל נוטל

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

הַמִּים כְּמִי הַמַּעֲרָה וְהָאֶפֶר כְּאֶפֶר מִקְלָה שְׂאִינוּ כְּלוּם.
 אֲבָל נוֹטֵל הוּא שֶׁכָּר לְמִלְאוֹת הַמִּים אוֹ לְהוֹלִיכֵן.
 וּמִקְדָּשִׁין אוֹתָן בְּחֻנָּם וּמִזֶּה מֵהֵן הַמִּזֶּה בְּחֻנָּם. הִיא
 הַמִּקְדָּשׁ אוֹ הַמִּזֶּה זָקֵן שְׂאִינוּ יָכוֹל לְהֵלֵךְ עַל רַגְלָיו וּבֹא
 הַטָּמֵא וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְהֵלֵךְ עִמּוֹ בְּמָקוֹם רְחוֹק לְקִדְשׁ אוֹ
 לְהִזוֹת הָרִי זֶה מִרְכִּיבוֹ עַל הַחֲמוֹר וְנוֹתֵן שְׂכָרוֹ כְּפוּעֵל
 בְּטֵל שֶׁבֵטֵל מֵאוֹתָהּ מְלֹאכָה שֶׁבֵטְלוּ מִמֶּנָּה. וְכֵן אִם הִיא
 כֹּהֵן וְהִיא טָמֵא בְּטָמְאָה הַמוֹנְעָתוֹ מִלְאָכֵל תְּרוּמָתוֹ בְּעֵת
 שְׂיֵלֵךְ עִמּוֹ לְהִזוֹת אוֹ לְקִדְשׁ הָרִי זֶה מֵאֲכִילוֹ וּמִשְׁקָהוּ
 וְסָכוּ. וְאִם בֵּטְלוּ מִמְּלֹאכָה נוֹתֵן לוֹ שְׂכָרוֹ כְּפוּעֵל בְּטֵל
 שֶׁל אוֹתָהּ מְלֹאכָה. שְׂכָל אֵלוֹ הַדְּבָרִים אֵינָן שְׂכָר
 שְׁנִשְׁתַּכֵּר בְּקִדּוּשׁ אוֹ בְּהִזָּאָה שְׁהָרִי לֹא הָרוּיִחַ כְּלוּם וְלֹא
 נֹטֵל אֶלָּא כְּנֹגֵד מֵה שְׁהַפְסִיד:

עין משפט ה. הרמב"ם הל' תלמוד תורה פ"א ה"ז

הִיא מְנַהֵג הַמְדִינָה ז' לְקַח מְלִמֵּד הַתִּינוּקוֹת שְׂכָר נוֹתֵן לוֹ
 שְׂכָרוֹ. וְחַיֵּב לְלַמְדוֹ בְּשְׂכָר עַד שְׂיִקְרָא תוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב
 כְּלָה. מְקוֹם שְׁנֵהֲגוּ לְלַמֵּד תוֹרָה שֶׁבְּכֹתֵב בְּשְׂכָר מִתָּר

הוא שכר למלאות את המים או להוליכן. שם בגמרא ובסוף פרק האיש מקדש (קידושין דף נ"ח ע"ב). ומה שכתב היה המקדש או המזה זקן וכו' עד כפועל בטל של אותה מלאכה. שם במשנה:

ז. כסף משנה: היה מנהג המדינה וכו'. (פ"ק דקדושין) [פ"ד דנדרים דף ל"ז] ומשמע לי דמכאן ואילך אין חייב ללמדו אפילו בחנם: מקום שנהגו ללמוד תורה שבכתב בשכר וכו'. פ' אין בין המודר (נדרים ל"ו) ופרק עד כמה: ומ"ש לא מצא מי שילמדנו בשכר וכו'. פ' עד כמה (בכורות כ"ט):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

לְלַמֵּד בְּשֹׁכֵר. אֲבָל תּוֹרָה שֶׁבְעַל פֶּה אֲסוּר לְלַמְּדָהּ בְּשֹׁכֵר
 שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ד-ה) 'רְאֵה לְמִדְתִּי אֶתְכֶם חֻקִּים
 וּמִשְׁפָּטִים כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי ה'" וְגו' מָה אֲנִי בְּחִנָּם לְמִדְתִּי אֶף
 אַתֶּם לְמִדְתֶּם בְּחִנָּם מִמֶּנִּי וְכֵן כְּשֶׁתְּלַמְּדוּ לְדוֹרוֹת לְלַמְּדוּ
 בְּחִנָּם כְּמוֹ שֶׁלְמִדְתֶּם מִמֶּנִּי. לֹא מֵצֵא מִי שֶׁיִּלְמְדוּ בְּחִנָּם
 יִלְמְדוּ בְּשֹׁכֵר שֶׁנֶּאֱמַר אֱמֶת קָנָה. יְכוּל יִלְמַד לְאַחֲרִים
 בְּשֹׁכֵר. תְּלַמּוּד לֹא מֵר (משלי כג-כג) 'וְאַל תִּמְכֹּר'. הָא
 לְמִדְתָּ שֶׁאֲסוּר לוֹ לְלַמֵּד בְּשֹׁכֵר אֶף עַל פִּי שֶׁלְמִדּוֹ רַבּוֹ
 בְּשֹׁכֵר:

שו"ע יו"ד סימן רמח פ"ו

ו. היה מנהג בעיר שמלמד התינוקות לוקח שכר חייב אביו ללמדו
 בשכר עד שיקרא תורה שבכתב כולה ^ק, ואינו חייב ללמדנו בשכר
 משנה וגמרא ואם השעה אינה דחוקה לו מצוה ^ר ללמדו משנה וגמ'
 הלכות ^ש ואגדות.

ק. היינו כל התנ"ך וכ"כ הב"ח, אבל רש"י פירש דוקא חומש ולא נביאים וכתובים. ט"ז
 ס"ק ב'.

והש"ך כתב בס"ק ה' דמנהג ישראל תורה שאין מלמדין את בניהם כל התנ"ך כיון
 שמלמדין אותו ש"ס בבלי שבלול במקרא ובמשנה, ומשום כך ג"כ אינו חייב לשלש את
 לימודו, וכך משמע מהטור בסי' רמ"ו. ונפסק ברמ"א שם ס"ד

ר. דכל מזונותיו קצובין מר"ה חוץ מתשר"י. ר"ה דף ט"ז.

ש. כתב בבאר הגולה אות י' דהיינו פסקי הלכות שידע לפסוק כמי מהם.
 ועיין בחו"י סי' קכ"ג סדר הלימוד לבן שיצליח ובשל"ה, פ"ת ס"ק ב'.

 את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ו.

הרמב"ם הל' אישות פ"ה ה"ג

הַמְקַדֵּשׁ בְּפָרוֹת שְׂבִיעִית אוּ בְּאֶפְרַת פָּרָה אֲדָמָה אוּ בְּמִים
שְׂמֵלָאן לְעִשׂוֹתָן מִי נִדָּה הָרִי זֶה מְקַדְּשֶׁת. הַמְקַדֵּשׁ
בְּהֶקְדָּשׁ שֶׁל בְּדָק הַבַּיִת בְּשׁוֹגֵג הָרִי זֶה מְקַדְּשֶׁת. וְהוּא
יְשַׁלֵּם קָרָן וְחֹמֶשׁ לְהֶקְדָּשׁ וַיָּבִיא אֲשָׁמוֹ כְּדִין כָּל מוֹעֵל
בְּשִׁגְגָה. וְאִם קִדֵּשׁ בּוֹ אִשָּׁה בְּמִזֵּד אֵינָה מְקַדְּשֶׁת:

עין משפט ז.

הרמב"ם הל' קרבן פסח פ"ו ה"ח

מִי שֶׁבָּא בְּבֵית הַפָּרֶס הָרִי זֶה מְנַפֵּחַ * וְהוֹלֵךְ וְאִם לֹא מָצָא
עֲצָם וְלֹא נִטְמָא שׁוֹחֵט וְאוֹכֵל פֶּסַח וְאִף עַל פִּי שֶׁהֵלֵךְ
בְּבֵית הַפָּרֶס. שֶׁטְמֵאת בֵּית הַפָּרֶס מִדְּבָרֵיהֶן כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרָנוֹ
בְּהִלְכוֹת טָמֵא מֵת וְלֹא הֶעֱמִידוּ דְּבָרֵיהֶם בְּמָקוֹם כְּרַת כְּמוֹ
שֶׁבְּאֲרָנוֹ. וְכֵן בֵּית הַפָּרֶס שֶׁנִּדְּוָשׁ טָהוֹר לְעוֹשֵׂה פֶּסַח:

דף כט:

עין משפט א.

הרמב"ם הל' קרבן פסח פ"ו ה"ח

עין בסעיף הקודם

ת. כסף משנה: מי שבא בבית הפרס הרי זה מנפח והולך ואם לא מצא עצם ולא נטמא
שוחט ואוכל פסחו וכו'. בפסחים סוף פרק האשה שם. ומ"ש וכן בית הפרס שנדוש
טהור לעושה פסח. מימרא שם:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ב. הרמב"ם הל' טומאת אוכלין פט"ז ה"ט

כָּשֶׁם שֶׁמֶתָר לְאָכַל חֶלְיֵן טְמֵאִים * וְלִשְׁתּוֹתָן כֶּף מֶתָר
 לְגֵרוֹם טְמֵאָה לְחֶלְיֵן שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וַיֵּשׁ לוֹ לְטֵמֵא אֶת
 הַחֶלְיֵן הַמִּתְקַנֵּי לְכַתְחֻלָּהּ. וְכֵן מֶתָר לְאָדָם לְגַע בְּכָל
 הַטְּמָאוֹת וּלְהִתְטַמֵּא בָהֶן. שֶׁהָרִי הַזֶּהִיר הַכְּתוּב אֶת בְּנֵי
 אֶהְרֹן וְאֶת הַנְּזִיר מִהִתְטַמֵּא בְּמַת מְכַלֵּל שְׁכָל הָעָם מִתְרִין.
 וְשֶׂאף כֹּהֲנִים וַנְּזִירִים מִתְרִין לְהִתְטַמֵּא בְּשֶׂאָר טְמָאוֹת
 חוּץ מִטְמֵא מֵת:

עין משפט ג. הרמב"ם הל' פנהדרין פכ"ג ה"ה

כָּל דֵּיִן שְׁנוּטֵל = שְׂכָרוֹ לְדוֹן דֵּינָיו בְּטֵלִים. וְהוּא שְׂלֵא
 יְהִיָּה שְׂכָר הַנֶּפֶר. אֲבָל אִם הָיָה עוֹסֵק בְּמִלְאכְתּוֹ וּבָאוּ

א. כסף משנה: כשם שמותר לאכול וכו' כך מותר לגרום טומאה וכו'. בפ"ד דע"ז עלה
 נ"ה בראשונה היו אומרים אין בוצרין עם העכו"ם בגת שאסור לגרום טומאה לחולין
 שבא"י וכו' חזרו לומר וכו' בוצרין עם העכו"ם בגת שמותר לגרום טומאה לחולין שבא"י.
 ומ"ש ויש לו לטמא את החולין המתקנין. כלומר הא דאמרי' דלגרום דוקא מותר אבל
 לטמא אותם להדיא לא הני מילי כשאננם מתוקנים עדיין ומשום תרומה שבהם אבל אם
 הם מתוקנים להדיא נמי מותר לטמאם. וצ"ע דבפ"ק דנדה עלה ו' אמרינן איפכא עיין שם
 ובסוף פרק הניזקין (דף ס"ב) ובפירש"י פרק כשם (דף ל' ע"ב) בד"ה מאי לאו: וכן מותר
 לאדם ליגע בכל הטומאות וכו'. פ"ק דר"ה (דף י"ו ע"ב) ובת"כ: ומ"ש ואף כהנים ונזירים
 מותרים להתטמא בשאר טומאות וכו'. זה פשוט שלא הוזהרו בתורה אלא מטומאת מת:

ב. כסף משנה: כל דיין שנוטל וכו'. משנה בבכורות פ"ד (דף כ"ד) וכתב הר"ן בסוף
 האיש מקדש דמדתנן דיניו בטלים ולא תנן דינו בטל משמע דלאו אותו הדין שידוע
 שנטל בו שכר הוא בלבד שבטל אלא כל דיניו שדן פסולים אלא א"כ ידוע שלא נטל בהם
 שכר: אבל אם וכו'. פ' שני דיני גזירות (דף ק"ה) עובדא דקרנא הוה שקיל איסתרא מזכאי
 ואיסתרא מחייב ודאין להו דינא והיכי עביד הכי והא כתיב ושוחד לא תקח וכ"ת ה"מ
 היכא דלא שקיל מתרווייהו דילמא אתי לאצלויי דינא קרנא כיון דשקיל מתרווייהו לא אתי
 לאצלויי דינא וכו' והא תניא ושוחד לא תקח וכו' אפילו לזכות את הזכאי ולחייב את החייב
 ומשני ה"מ דשקיל בתורת שוחד קרנא בתורת אגרא הוה שקיל ובתורת אגרא מי שרי והתנן

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

לְפָנָיו שְׁנַיִם לְדִין וְאָמַר לָהֶן תָּנוּ לִי מִי שִׁיעֲשֶׂה תַּחְתִּי עַד
שְׂאֵדוֹן לָכֶם אוֹ תָנוּ לִי שְׂכָר בַּטָּלְתִּי הֲרִי זֶה מְתָר. וְהוּא
שִׁיְהִיָּה הַדָּבָר נֶפֶר שֶׁהוּא שְׂכָר הַבְּטָלָה בְּלִבָּד וְלֹא יוֹתֵר.
וַיִּטַּל מִשְׁנֵיהֶם בְּשׂוּהָ זֶה בְּפָנָי זֶה. כְּגוֹן זֶה מְתָר:

שו"ע חו"מ סימן ט ס"ה

עיין לעיל דף כט. עין משפט א

הרמב"ם הל' בכורות פ"ג ה"ח

עין משפט ד.

הַחֲשׂוּד עַל הַבְּכוּרוֹת לְמַכְרָן לְשֵׁם חֲלִין אֵין לוֹקְחִין
מִמֶּנּוּ אֶפְלוּ בְּשֵׁר צָבָאִים מִפְּנֵי שֶׁהוּא דוֹמָה לְבֶשֶׁר עֶגְל.
וְאֵין לוֹקְחִים מִמֶּנּוּ עוֹרוֹת שְׂאִינָן עֲבוּדִים אֶפְלוּ שֶׁל נִקְבָּה
שְׂמָא יַחְתָּךְ זְכוּרֹתוֹ וְיֹאמַר עוֹר נִקְבָּה הוּא. וְאֵין לוֹקְחִין
מִמֶּנּוּ צֶמֶר אֶפְלוּ מְלֻבָּן וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר צוּאִי. אֲבָל
לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ טוּוֹי וְלִבְדִין וְעוֹרוֹת עֲבוּדִים. שְׂאִינוּ מְעַבְדִּים

הנוטל שכר לדון דיניו בטלים ה"מ אגר דינא קרנא אגר בטלה הוה שקיל והדר פריך ואגר
בטלה מי שרי ומסיק קרנא בטלה דמוכח הוה שקיל דהוה תהי באמברא דחמרא ויהבי ליה
זווא משמע דאפי' שכר בטלה דמוכח כל שנוטל מזה יותר מזה א"צ שקיל בשוה אי הוו
בתורת שוחד או בתורת שכר בטלה דלא מוכח אסור ולא שרי אלא דשקיל מתרווייהו בשוה
שכר בטלה דמוכח ונתבררו דברי רבינו. ומה שכתב זה בפני זה נראה דדייק ליה מדאמרינן
התם רב הונא הוה אמר להו הכו לי גברא דדלי בחריקאי פירוש במקומי משמע שעם
שניהם היה מדבר ועוד שאם נוטל זה שלא בפני זה יחשוב חבירו שנתן לו יותר או הנותן
עצמו יחשוב שלא נטל רק ממנו ויחשדהו שנוטל שוחד:

ג. כסף משנה: החשוד על הבכורות וכו'. משנה שם. ומ"ש אפילו של נקבה. פלוגתא
שם במשנה ופסק כת"ק. ומ"ש ואין לוקחים ממנו צמר וכו' עד ועורות עבודים וכו'.
שם במשנה ובגמרא:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עוֹר בְּכוֹר תָּמִים מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִפְּחַד לְשִׁהוּתוֹ אֲצִלוֹ שְׂמָא
יִשְׁמְעוּ הַדֵּינִים וַיִּקְנְסוּהוּ כְּפִי רִשְׁעוֹ:

שו"ע יו"ד שי"א סעיף א

א. החשוד למכור בכור בכור לשם חולין אין קונים ממנו בשר צבי שדומה
לבשר עגלים^ד, ואין לוקחים ממנו עורות שאינם מעובדים אפי' של
נקבה שמא יחתוך זכרותו ויאמר של נקבה הוא, וכן אין לוקחין ממנו
צמר מלובן, אבל לוקחים ממנו צמר טווי^ה ולבדים ועורות מעובדים.

עין משפט ה. **הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"ח הי"ד**

בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּעַם הָאָרֶץ סֵתָם. אֲבָל מִי שֶׁהוּא
חָשׂוּד לַעֲשׂוֹת סְחוּרָה בְּפִרוֹת שְׂבִיעִית אוֹ לְשֹׁמֵר פְּרוֹתָיו
וְלִמְכַר מֵהֶן אֵין לֹקְחִין מִמֶּנּוּ דְּבָר שֵׁישׁ עָלָיו זְקַת
שְׂבִיעִית כָּלָל. וְאֵין לֹקְחִין מִמֶּנּוּ פִּשְׁתָּן אֶפְלוֹ סְרוּק. אֲבָל
לֹקְחִין מִמֶּנּוּ טוּוֹי וְשָׁזוֹר:

עין משפט ו.ז. **הרמב"ם הל' מעשר פי"ב ה"ז**

אֵין כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלוֹ אֲמוּרִין אֶלָּא בְּעַם הָאָרֶץ שֶׁאֵינוֹ
לֹא חָשׂוּד וְלֹא נֶאֱמָן. אֲבָל מִי שֶׁהוּא חָשׂוּד לְמִכּוֹר תְּרוּמָה

ד. ממשנה בכורות כ"ט ע"ב.

ה. דבזה יש טרחא יתירא ואינו טורח לעבוד בעור בכור תם שמפחד לשהות אצלו שמא
ישמעו הדיינים ויקנסוהו כפי רשעו והוא מקפיד מלהפסיד טירחתו, וזהו הטעם של לבדים
ועורות מעובדים. ט"ז ס"ק ב'. וש"ך ס"ק ב'.

ו. כסף משנה: אין כל הדברים האלו אמורים וכו' אבל מי שהוא חשוד למכור תרומה
וכו'. משנה בפרק עד כמה (דף ל') וכו' ש משום דרבא עבד עובדא כוותיה: ומה שכתב
אפילו קרבי דגים וכו'. שם בגמרא. ומ"ש ואין אסור אלא כל שלפניו אבל אצרו מותר

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

לְשֵׁם חֲלִין אָסוּר לְקַח מִמֶּנּוּ כָּל דָּבָר שֵׁשׁ בּו זֶקֶת
 תְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר אֲפֹלוּ קִרְבֵי דָגִים מִפְּנֵי שְׁנוּתֵינִין בָּהֶם
 שָׁמֶן. וְאֵין אָסוּר אֲלָא כָּל שֶׁלְּפָנָיו. אֲבָל אֲצָרוּ מִתָּר לְקַח
 מִמֶּנּוּ מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְתִירָא לְעֵרֵב תְּרוּמָה בְּאוֹצְרוֹ שֶׁמָּא
 יוֹדֵעַ הַדָּבָר וַיִּפְסֵיד הַכֹּל. וְכֵן הֶחֱשׂוּד לְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי לְמַכְרֵן
 לְשֵׁם חֲלִין אֵין לוֹקַחִין מִמֶּנּוּ דָּבָר שֵׁשׁ עָלָיו זֶקֶת מַעֲשֵׂר.
 וְכָל זֶה קִנְס מְדַבְּרֵיהֶם:

וכו'. בספ"ב דע"ז (דף ל"ט מ'). ומ"ש וכן החשוד למעשר שני וכו'. הכי משמע מדתני
 ר"ש כל שיש בו זיקת תרומה ומעשרות אין לוקחין ממנו דאשני מעשרות קאי. ומ"ש וכל
 זה קנס מדבריהם. אע"פ שבירושלמי בסוף מעשרות אמרו דלרבי יהודה דפליג אר"ש משום
 קנס הוא לאו למימרא דלרבי שמעון לא הוי קנס דודאי לכ"ע משום קנס הוא אלא דלרבי
 יהודה הוי קנס מרובה ולרבי שמעון הוי קנס מועט:

 את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777
 email: minchat.aaa@gmail.com